

KEHITYSVAMMAINEN JA MUISTI

Kristiina Riskumäki, E-P Muistiyhdistys ry

ANNUN TARINA

<https://www.youtube.com/watch?v=1WrsG2t20lQ>

VALTAVÄESTÖN TAVOIN MYÖS KEHITYSVAMMAISET SAIRASTUVAT MUISTISAIRAUKSIIN

- 2-3 kertaa yleisempää
- Kehitysvammaisilla sairastumisriskiä lisää aivojen kehityshäiriön, vamman tai epilepsiakohtausten aiheuttamat muutokset.
- Downin syndrooma:
varhaisempi ja nopeampi ikääntyminen
Alzheimerin taudin riskitekijä, jo keski-iällä alkava muistisairaus

MILLOIN HUOLESTUA?

- Aikuisiällä epilepsian puhkeaminen tai paheneminen
- Toimintakyvyn muutokset:
  - omatoimisuustaitojen heikentyminen
  - ymmärtämisen ja yhteistyön vaikeutuminen
- Käytöksen muutokset:
  - ärtyneisyys
  - keskittymisen vaikeutuminen
  - eristäytyminen
- Univaikeudet

Muutoksen tutkiminen, mahdollisen muistisairauden diagnosointi on tärkeää.

Pienikin toimintakyvyn menettäminen saattaa mullistaa koko elämän.

TUTKIMUKSIIN HAKEUTUMINEN

- Yleiset muistitestit eivät sovellu kehitysvammaisen testaamiseen
- Yhteys perusterveydenhuoltoon

Vastaanotolle mukaan läheinen, omahoitaja, joku joka tuntee asiakkaan pidemmältä ajalta

Mukaan toiminnankyvyn arvioinnin dokumentit, mustaa valkoisella miten toimintakyky on muuttunut, mistä ollaan huolissaan

Somaattisten sairauksien poissulkeminen, lääkityksen vaikutus

=> Toimintakyvyn muutos ei välttämättä johdu muistisairaudesta

- Mikäli selittävää syytä ei löytynyt, voidaan tehdä lähete jatkotutkimuksiin
  - > Psykologin tutkimukset
  - Pään kuvantaminen on haastellista kehitysvammaisilla

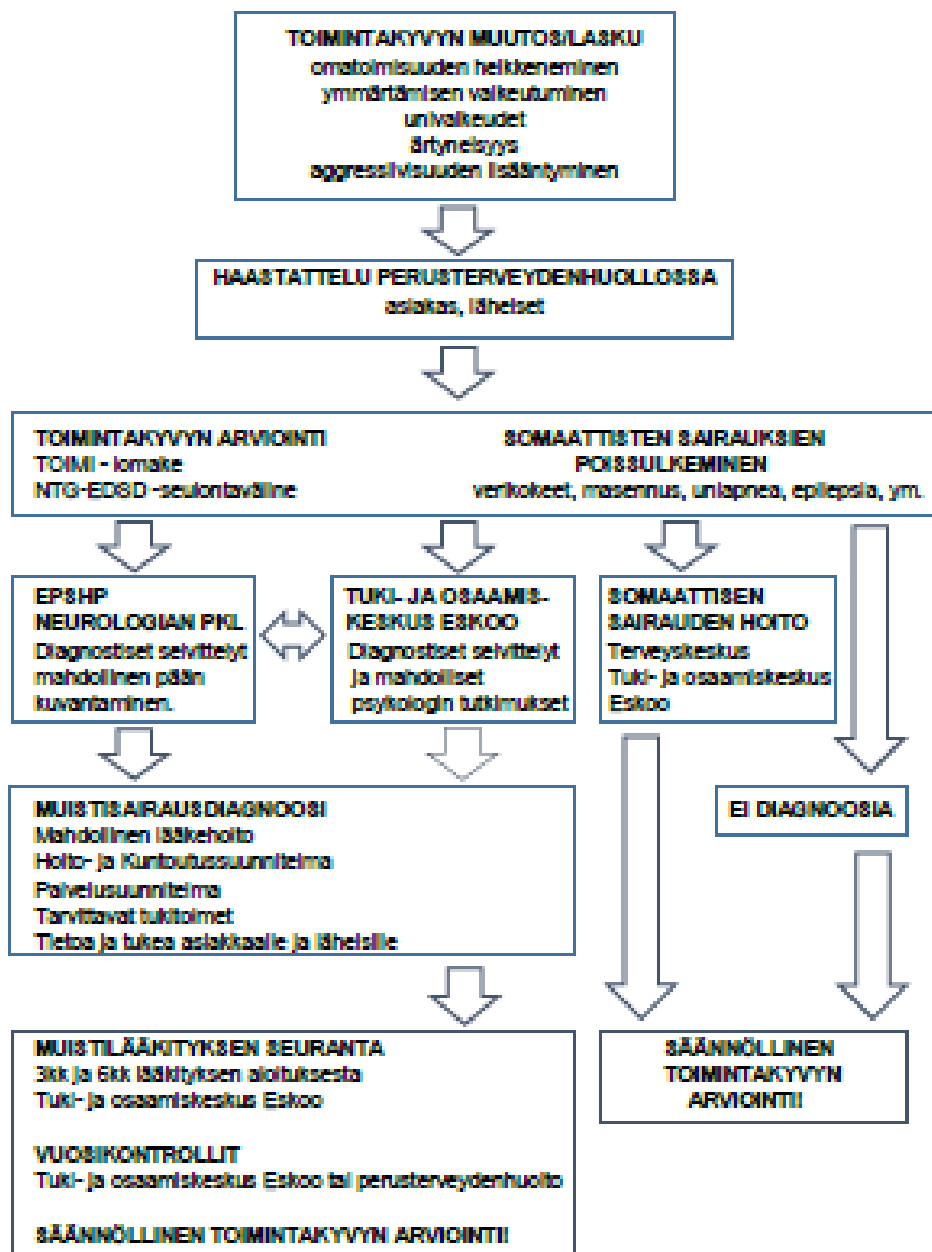
DIAGNOOSIN JÄLKEEN

- mahdollisen lääkehoidon aloitus
- hoito- ja kuntoutussuunnitelman, palvelusuunnitelman sekä tarvittavien tukitoimien päivittäminen
- tietoa ja tukea asiakkaalle ja läheisille
- jatkoseuranta, vuosikontrollit
3kk ja 6 kk lääkehoidon aloituksesta
- **SÄÄNNÖLLINEN TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI!**

MUISTISAIRAAN KEHITYSVAMMAISEN HOITOPOLKU

ETELÄ-POHJANMAALLA

Kehitysvammaisuus ja muistisairaudet

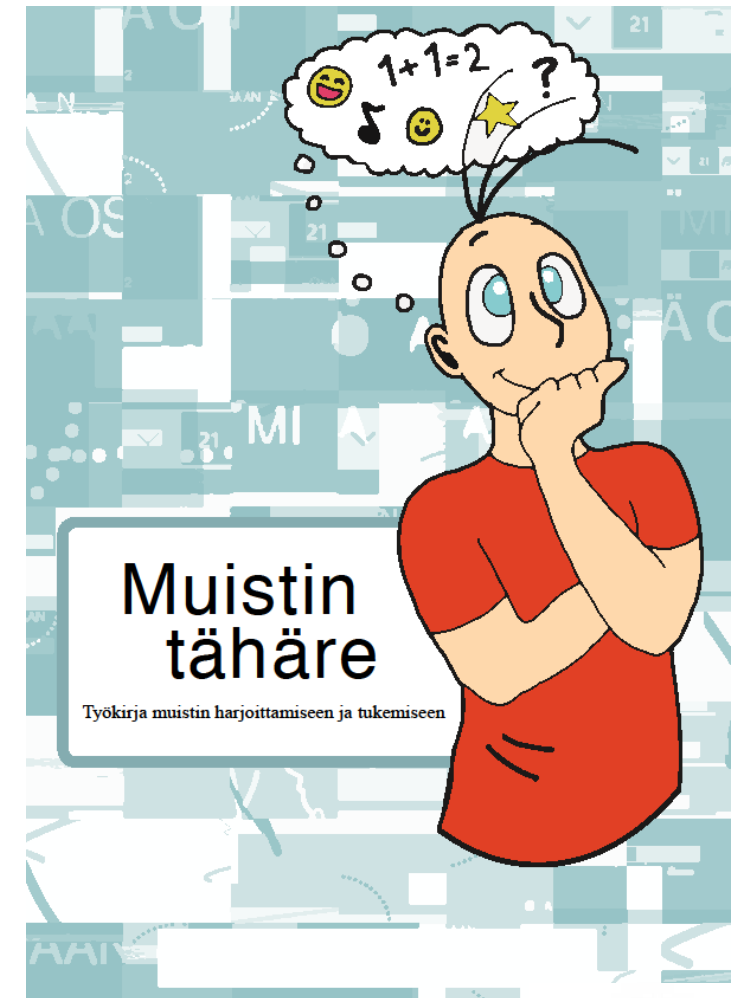

ENNALTAEHKÄISY

Myös kehitysvammaiset hyötyvät aivoterveysten edistämisestä

- Aivojen käyttö monipuolisesti kaikissa ikävaiheissa
- Liikunta
- Aivojen suojaaminen vammoilta
- Terveellinen ja monipuolinen ravinto
- Olemassaolevien perussairauksien hyvä hoitotasapaino

<https://www.youtube.com/watch?v=xkefuz7mCCU>

Kehitysvammaisuus ja muistisairaudet –opas

Muistin tähäre –työkirja +äänilevy

materiaalit PDF-muodossa maksutta ladattavissa:

<https://www.muistiyhdistys.fi/tom-tietoa-omaisille-ja-kehitysvammaisille-hanke>

Kristiina Riskumäki

kristiina.riskumaki@muistiyhdistys.fi

050 465 1705

